ANUL XI.— Nr. 3024. 10 Bani exemplarul (30 bani un nr. vechiu) SAMBATA, 26 SEPTEMBRE (8 OCT.) 1887.

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:
In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte: » 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate: » 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunciuri și Reclame a se adresa:
In România: La administrațiune, Pasagiul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg: La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunciuri pentru Germania.
Pentru Francia, Anglia, Austro-Ungaria și Italia: Se va adresa la AGENCE LIBRE, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE:
Linia mică pe pagina IV . . . . . 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refusă. — Articolii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STREINE.

Lemberg, 4 Octobre.

Din Varșovia se anunță, că acolo mulți ofițeri din statul major sunt ocupați cu elaborarea unor planuri pentru o tabără întărită lângă Prossowice la Vistula. Flotila, ce manevrează în Marea Neagră, va fi întărită cu câte-va nave.

Berlin, 4 Octobre.

Ziarul *Post* anunță, ca un ce cu deosebire caracteristic, că în Piazza Colonna din Roma s'au întâmplat demonstrațiuni ostile îndată ce s'a respândit sgomotul, că d. Crispi va trata cu Bismark asupra cestiunii romane. Insă Germania nu va lucra în contra unei asemeni dispozițiuni din Italia. Foile și persoanele competente declară, că Germania nu poate și nu va întreprinde ceva, care să fie contra intereselor vitale ale Italiei.

Roma, 4 Octobre.

Guvernul italian urmează a pregăti tot ce e necesar pentru expediția ce se va întreprinde în Africa. Corpul de expediție, împreună cu trupele ce se află deja în Africa va fi de 20,000 oameni.

Sofia, 4 Octobre.

Guvernul are știință, că intre Karawelowiști, Zankowiști și emigranți, care se găsesc afară din țară, s'a format un plan de acțiune, ca în ziua alegerilor, duminica viitoare, să provoace turburări cu scopul de a arăta Europei starea de anarchie a țării. Conform acelui plan emigranții vor lucra la granță, iar oamenii lui Karawelow și Zankow vor opera în interiorul țării. Guvernul a luat măsurile necesare spre a mănține ordinea în timpul alegerilor. Spre acest scop se trimet trupe în districtele suspecte spre a asista autoritățile civile.

Londra, 4 Octobre

Socialiștii germani au ținut duminică noaptea în St Gallen o întrunire secretă, la care au participat 80 representanți; în discuțiunile urmate luni au fost acuzați Bebel și Liebkneht, că au intrat în tratări cu alte partide din Reichstag și au permis, ca cestiunea revoluțiunii sociale să fie respinsă în a doua linie. Delegații partidei extreme au declarat că trebue să respingă or-ce compromis. Intrunirea a decis a desaproba politica de oportunitate a deputaților, care pactizează cu alte partide și cu acest chip compromit independența și caracterul revoluționar al mișcării socialiste. — De la ultima întrunire până astăzi socialiștii au cheltuit 170.000 mărci imperiale, din care 100.000 pentru alegeri și 50.000 pentru membrii persecutați.

Constantinopol, 5 Octombre.

Giers a declarat ambasadorului turcesc, că ia cunoștință de acceptarea în cele mai însemnate punte a proiectelor ruseștii din partea Porții și'i mulțumește pentru acesta; dorește însă, ca nu comisarul rusesc să fie subordinat celui turcesc, ci aceasta să fie subordinat locoțiitorului princiar rusesc; apoi ca să se fixeze un termen de cel puțin patru luni. Cât privește cestiunea alegerii de principe, precum și participarea deputaților rumelioți, Giers voiește să'și reserve o înțelegere cu puterile. Poarta se consideră acum angajată și obligată a sprijini proiectul și la cas de trebuință a începe o acțiune în Bulgaria, sperând că opositia celor-l'alte puteri va rămânea fără efect față cu puterea suzerană.

Madrid, 3 Octobre.

Ziarul *Imparcial* zice, că în cazul când ar muri Sultanul Marocului, Spania ar trebui să trimeată un mare contigent de trupe în punctele sale întărite din nordul Africei; trupele ar avea o misiune îndoită: să apere acele forturi și apoi să împedice ingerința vre-unei națiuni streine în turburările ce s'ar putea ivi în Maroc.

Madrid, 3 Octobre.

Astăzi s'a ținut în teatrul Alhambra un meeting al coaliției republicane. S'au pronunțat trei discursuri asupra oportunității coaliției spre a face să triumfeze republica.

Finele acestei întruniri a fost marcată prin protestări și oare-cari scene de tumult causate de un asistent, care vrea să ia cuvêntul. Intrunirea a fost vizitată de multă lume.

Dublin, 4 Octobre.

La înmormêntarea de ieri a lui Larkin, unul dintre cei închiși la Woodford, unde a și murit, s'a făcut o imposantă manifestare.

Peste 15,000 persoane au asistat la ceremonie. S'au pronunțat discursuri violente contra guvernului englez.

București, 25 Septembre 1887

Una din gazetele stăpâniriĭ, aceia cu care tot se mai poate discuta uneorĭ, vorbește, în unul din numerile din urmă, și prin pana autorizată care minunează cu citațiile din limbĭ străine pe cititoriĭ naivĭ, despre o partidă politică viitoare la noĭ în țară.

Nu e vorba d'o *nouă* partidă, ci numaĭ d'o metamorfozare ce amenință partida națională-liberală de la guvern. — Se înțelege dela sine că atât calificarea de «partidă» cât și supranumirea de «națională-liberală» sunt termeniĭ gazeteĭ oficioase; noĭ nu ne-am fi putut permite să scâlciem astfel valoarea și înțelesul cuvintelor.

E dar bine lămurit că oficioșiĭ noștri ne vestesc, prin organul lor, despre transformarea în partid conservator a companieĭ de administrare a căreia înaltă expresiune e d. Brătianu.

Plecând dela convingerea, reală saŭ afișată numaĭ-așa de ochiĭ lumiĭ, că colectiviștiĭ adică aŭ regenerat, aŭ clădit din noŭ și aŭ întărit cu temeiŭ această țară, scriitorul guvernamental pretinde că maĭ încolo, nu precizează când, aceștĭ oameni pot lua titlul de conservatorĭ, căcĭ vor avea ce conserva: — rodul munceĭ lor de atâtea anĭ pentru binele Românieĭ!

Așa, pe când alte partide nu pot avea rațiune d'a fi, de vreme ce n'aŭ un trecut, nu sunt legate prin tradițiunĭ de pământul Românieĭ, înregimentațiĭ d-luĭ Brătianu revendică aceste prețioase însușiriĭ, numaĭ din pricina acestor unsprezece anĭ de guvernare, și aspiră la onoarea d'a lupta, d'aci înainte, pentru conservarea actualeĭ stăriĭ de lucruriĭ, împotriva vre-unor reformiștĭ viitorĭ.

Că «liberaliĭ» fac cele ce fac, — aceasta se explică la noĭ în țară; dar că aceste fapte ale lor se vor eterniza prin conservare, — lucrul ni se pare cu neputință. Ințelegem pe aceștĭ oameni, când vor să se fălească cu actele de dênșiĭ împlinite; — a presupune însă că nu se vor găsi patrioțĭ care să desinfecteze atmosfera politică, și că toțĭ oameniĭ de bine nu vor reuși să risipească miasmele ce învenineză viața Statuluĭ, — aceasta ar fi întristător pentru viitorul țăriĭ românești.

Cu alte vorbe, nu numaĭ că oameni ăștia nu roșesc de faptele lor, dar maĭ aŭ și imaginația atât de bogată să crează cu putință cristalizarea acestor fapte ca o fală națională, ca modele neperitoare pentru viitor! Vrea să zică n'aŭ drept aceia care spun că liberaliĭ noștri staŭ la putere numaĭ pentru binele lor propriŭ. In realitate eĭ țin cu sila guvernul pentru binele țăriĭ, — voiesc să 'ĭ lase o comoară, o înzestrează cu moștenirea pe veci a programuluĭ lor politic. Ingrijire de adevăraț părinți, abnegațiune de oameni superiorĭ!

Decĭ să se știe:—când d-nu Stătescu nu va maĭ fi, un alt Stătescu va vedea de independența magistratureĭ, de sustragerea justițieĭ de sub călcâiul administrațieĭ centrale; când d-nu Nacu va peri dintre noĭ, un alt Nacu va ține socotelile, va îndrepta sistemul financiar, va grămădi ceva banĭ în punga românuluĭ; când d. Radu Mihaiŭ va lăsa un gol între oameniĭ de Stat, un alt Radu Mihaiŭ se va ivi ca prin minune și va opri administrația d'a se expune la alegerĭ ș'o va sili să vază de gospodăriă într'un chip inteligent, cinstit și cu tragere de inimă; când d. Simulescu va fi dus de vecĭ, un alt Simulescu va căuta să nu zacă în pușcărie victimele rĕzbunăriĭ și ale desfrâuluĭ administrativ; — când d-nu Dimancea nu va maĭ fi podoaba tribuneĭ parlamentare, un alt Dimancea va da avênt elocinții române.

Ș'atuncĭ când garda prefectuluĭ Moruzi se va odihni într'un palat al Invalizilor, o altă gardă va ajuta pe un alt Moruzi să vegheze la siguranța și la viața cetățenilor, la libertatea presiĭ ș'a întrunirilor; iar daca, în viitor, poemele politice de la Bossel și Orfeŭ, de la Galați, Severin, Vêlcea, și din alte multe localități ilustrate, vor slăbi în amintirea viitorimeĭ, apoĭ alte asemenea poeme vor încânta spiritele și vor mulțumi inimile.

Și astfel această țară va fi fost dar ursită, după atâtea frământăriĭ și sguduiriĭ, să'și găsească însfârșit liniștea trebuitoare, pentru deplina și nemărginita eĭ desvoltare, sub un partid necurmat încălzit de iubirea patrieĭ, lipsit de egoism, punênd interesul general maĭ sus de interesul particular al membrilor luĭ, respectând legile, făcênd totul numaĭ în vederea bineluĭ și fericireĭ noastre ș'a urmașilor noștriĭ.

SERVICIUL TELEGRAFIC
AL «ROMANIEI LIBERE»

Paris, 6 Octobre.

Cu ocaziunea călătorieĭ sale la Dunkerque, marele Duce Nicolae a zis că Franța nu trebue să se lase a fi mișcată de vexațiunile Germanieĭ, deoarece Țarul este cu totul devotat Francieĭ.

Dacă rĕzboiul va isbucni între Franța și Germania, a adăogat marele Duce, și dacă Rusia nu va interveni, el însuși împreună cu numeroși ruși se vor angaja în armata franceză.

(Agence Libre).

A se vedea ultime știrĭ pe pag. III-a.

POLIȚIE!?

Intr'o seară, cavalerĭ nopțiĭ fac eserciții industrioase în apartamentele d-luĭ Cutare. Se dă alarma de către gardistul de pază. Confrațiĭ sĕĭ dorm, se vede; or n'aud, de bună voie... Politicoșiĭ musafirĭ nopturnĭ aŭ vreme să se depărteze liniștițĭ, nerecunoscuțĭ, nesupărați; ba încă avênd tot timpul trebuincios ca să'și arate și cunoștințele lor gimnastice. Se produc ast-fel, pe ferestre, pe coperemântul caselor și'și iaŭ drumul voioși și ca stăpânĭ pe meseria lor.

Un domn, alt domn Cutare, călătorește pe linia ferată. Pentru mai multă liniște, pentru a se putea odihni maĭ în siguranță, se suie într'un cupeŭ de serviciŭ.

Pase-mi-te cavalerĭ de industrie, or aŭ pe ucigă'l toaca -- de pot calĕtori în toată siguranța și'n drumu de fer, or aŭ - ca oameni și eĭ cu cinstea lor — bilete de liber parcurs. E sigur însă că aŭ un miros fin. Cele câte-va miĭ de leĭ carĭ garniseaŭ buzunarele nebănuitoruluĭ călĕtor, aŭ trecut frumușel în stăpânirea unor oameni despre a căror onorabilitate poliția n'a voit de loc să se convingă, cu toate plângerile păgubașuluĭ.

Acum vine rândul luĭ nenea Cutare. E un om de treabă; muncitor cu palmele, or prăvăliaș într'o mahala. Marfa luĭ: un sac cu făină, altul cu mălaiŭ; câte-va oca de pastramă; un șir de covrigĭ uscați de'ți rupĭ dinții într'ênșiĭ; un butoiŭ cu rachiŭ și o butie cu vin, deh! cum da Dumnezeŭ. maĭ oțetit, maĭ tulbure, maĭ... știŭ și eŭ? cum place mușteriilor.

Toată ziua vezĭ în acea prăvălie intrând și eșind chipurĭ de oameni: uniĭ numaĭ cu pantaloni cu vargă, alțiĭ numaĭ cu chipiul în cap, fiecare însă rezemați boerește pe câte un băț voinic, semn al puteriĭ... polițienești. Căcĭ sunt politiști mușteriĭ aceștia.

Aĭ scrie o comedie să'ĭ vezĭ cum intră, prelingêndu-se, pe ușa prăvălieĭ.

Sub cuvênt d'a înghiți un rachiaș, rup un covrig, tae o bucată de pastramă, cer un pahar de vin. Gazda, ca o bună vênzĕtoare ce'ĭ, observă și, după ce musafirul administrativ iese fără a'ĭ da nicĭ parale nicĭ bună ziua, êl scrie la catastif.

Și tot astfel, până ce suma se urcă, se urcă.

Iată că'ntr'o seară intră doĭ necunoscuți în cârciuma aceia. Tot bênd și vorbind, încep să se ia la ceartă, ajung la ghiontueli or îmbrâncelĭ, fac sgomot. Polițistul cu datoria e aci. proces-verbal. E amenințat cârciumarul cu închiderea prăvălieĭ, căcĭ a devenit cuib de ceartă, de neliniște a mahalaleĭ.

Tocmaĭ în timpul acesta, un gardian din strada lăturalnică da alarma. E vorba de niște hoți carĭ s'aŭ întrodus în apartamentele d-luĭ Cutare; căcĭ acum rîd în nasul gardianuluĭ, jucând într'un picior pe coperișul caselor, luându-și — fără să se grăbească — rĕmas bun, de la casa pe care o jefuiseră.

— Ia ascultă, nene Cutare, îĭ șoptește încet Polițistul, ce maĭ sunt eŭ dator?

— Nu'mĭ maĭ eștĭ nimic, domnule. Mi-aĭ plătit totul

— Dacă'ĭ așa fiĭ pe pace.

Și din noŭ se pun la vorbă, la bĕut, la mâncat.

Iar gardieniĭ, pe carĭ êĭ strânsese pentru a pune capĕt certeĭ din prăvălie, staŭ toțĭ grămadă pe lângă ușă, uitându-se cu oare-care melancolie nocturnă, cum domnul sub-comisar știe minunat să dreagă lucrurile și pe toate să le puie la cale.

Aceasta ne este poliția.

D.

CRONICA ZILEI

Fiind că concursul ținut în ziua de 4 Septembre pentru ocuparea burselor vacante la școalele forestiere din străinătate n'a avut nicĭ un rezultat, din cauză că nicĭ unul din aspiranții ce s'aŭ presintat n'a întrunit media cerută, în ziua de 24 Octobre se va ține un noŭ concurs pentru ocuparea a douĕ burse la școala forestieră din Nancy (Franța).

Concursul va consta din doĕ probe, una scrisă și alta orală.

In administrațiunea centrală a ministeruluĭ de finanțe e vacant un post de verificator, cu salariu de leĭ 200 lunar.

Concursul la 30 Septembre.

Condițiunile concursuluĭ se pot vedea la minister, în direcția contribuțiunilor directe.

Oficialul de azĭ publică raportul general asupra serviciul sanitar din județul Botoșanĭ, pe anul 1886.

D. G. Negreanu, perceptorul orașuluĭ Buzĕŭ, este autorisat a constata contravențiunile la legea timbruluĭ și înregistrăriĭ.

Citim în *Epoca*:

Că amânarea procesuluĭ Vêlcenilor a fost intenționată, pregătită și concertată rezultă și din următoarele fapte:

Cu toate că verdictul juraților din Vêlcea s'a casat încă din luna luĭ Maiŭ și ar fi fost timp destul să se judece afacerea chiar în Iunie, dosarul nu s'a trimis prezidentuluĭ Curții cu juratĭ din Dolj decât în Septembre, astfel ca înfățișarea să nu poată avea loc de cât la finele sesiuneĭ și or-ce amânare să trimită compariținea tocmaĭ la sesiunea din Decembre.

Apoĭ, deși prezidentul Curțiĭ chiar în această sesiune și tot pentru lipsă de martorĭ a amînat un proces la 29 Septembre prelungind astfel sesiuneâ cu 5 zile conform dreptuluĭ ce 'ĭ dă legea, pentru procesul nenorociților tinerĭ de la Vêlcea arestațĭ de 15 lunĭ, Curtea n'a voit să procedeze în acelașĭ fel, cu toate că avea înaintea sa șapte zile libere, maĭ mult de cât suficient pentru a da mandate de aducere și a face posibilă judecarea procesuluĭ. Apărarea a cerut aceasta în zadar: prezidentul a rĕspuns că *procesul e mare*!

In fine, cu toate că din chiar cuvintele pronunțate în ședință de către procuror s'a dovedit că nevenirea martorilor era datorită administrațiuneĭ, amânarea la sesiunea Decembre s'a făcut.

Pentru darea în întreprisă a hraneĭ condamnaților sănătoși și bolnavĭ din penitenciarele Slănic, Telega și Mislea, din județul Prahova, pe timp de un an, de la 1 Ianuarie 1888 până la 1 Ianuarie 1889, în ziua de 22 Octobre se va ține licitație publică, atât în cancelaria direcțiuneĭ generale (localul ministeruluĭ de interne), cât și la prefectura județuluĭ Prahova.

In caz când alimentele ce se vor da, atât pentru arestații sănătoși, cât și ceĭ bolnavĭ, nu vor fi de bună calitate, directorul penitenciaruluĭ este în drept a le respinge și antreprenorul va fi dator a da altele în loc; iar la din contra directorul a le cumpĕra de orĭ-unde și cu orĭ-ce preț în comptul antreprenoruluĭ, și în asemenea caz de nu va fi mulțumit, poate apela la medic care va decide asupra reclamațiuneĭ sale. Motivul respingereĭ însă a alimentelor se va trece într'un proces-verbal sub-scris de director, revĕzut și de medic, păstrându-se din acele articole probe, sub sigiliul directoruluĭ penitenciaruluĭ și al antreprenoruluĭ, ca, la caz când s'ar constata că respingerea nu a fost întemeiată, să poată fi despăgubit de costul lor.

Ne fiind satisfăcĕtoare prețurile carĭ aŭ resultat la licitația ce s'a ținut la 21 Septembre, iară pentru altele nepresintându-se doritorĭ, se va ține o nouă licitațiune la eforia spit. civile în ziua de 8 Octobre, orele 10 de dimineață, pentru darea în exploatare a acestor păduri:

2.500 arborĭ molifțĭ de pe muntele Clăbucetul-Buscenĭ, județul Argeș.

Un zăvoĭ din pădurea Ghinescĭ, județul Dâmbovița.

www.dacoromanica.ro

6.000 arbori fag din pădurea Măneciurile, județul Prahova.

3.000 arbori fag și 750 brad din pădurea Slonul, județul Prahova.

DECRETE

Consiliul general al județului Tecuciŭ este autorisat să primească donațiunea făcută județului de d-nii Ioan Gheorghiade și Vasile Toader, proprietarii moșiei Podu-Turculuĭ și Dămăcușa, din acel județ, și anume: locul de spital din târgșorul Podu-Turculuĭ, construit cu propriele d-lor mijloace, și 6.000 leĭ oferiți de d-na Catinca Papadopol-Calimak, sub condițiunile prevĕzute prin actul de donațiune.

D. doctor P. Hagiescu, medicul plășeĭ Mangalia din județul Constanța, este transferat în postul vacant de medic al plășeĭ Constanța, din acel județ, cu reședința în orașul Constanța, și d. doctor N. Dimitropol este numit în postul de medic la plasa Mangalia, din județul Constanța, cu reședința în urbea Mangalia, în locul d-luĭ doctor P. Hagiescu, transferat.

D. doctor Scarlat Gheorghiu este numit în postul vacant de medic la plasa de-sus-Mijlocu, cu reședința în târgul Neamțu.

Se deschide pe seama ministeruluĭ instrucțiuneĭ publice și cultelor un credit suplimentar de leĭ 1.080 cu care să poată plăti pe profesorul de limba franceză de la școala normală de institutorĭ diu Bucureștĭ pe ultimele 9 lunĭ ale acestuĭ esercițiŭ.

Preotul Ioan Teodorescu, membru în consistoriul eparchieĭ, e numit în postul vacant de protoereŭ al județuluĭ Buzĕŭ.

Se autorizĕ casa dotațieĭ oasteĭ să primească nuda proprietate a imobiluluĭ din Bucureștĭ, calea Victorieĭ Nr. 101, lăsat prin testamentul defunctuluĭ Pantele Eliad, ca să treacă la casa de bine facerĭ pentru invalizĭ din armata română, după încetarea din viață și a soțieĭ sale, d-na Sița Eliad.

D. Alexandru Iconomu, actual director al prefecturieĭ județuluĭ Dolj, este numit în funcțiunea de administrator al creditului agricol din județul Dolj, în locul decedatuluĭ C. Olteanu, și d. Iosef Zaharia este numit în aceeași calitate la creditul agricol din jud. Vâlcea, în locul d-luĭ C. Christescu.

D. Nicolae C. Brăiloiu s'a numit referendar clasa II la înalta curte de compturĭ, în locul decedatuluĭ G. Apostolescu.

DIN AFARA

Germanii și Rușii

Guvernul prusian a decretat interzicerea învĕțămîntuluĭ limbeĭ polone în școalele ducatuluĭ Posen și ale Prusieĭ occidentale. Va să zică Polonii din Prusia trebue să se germanizeze cu orĭ-ce preț. O parte din presa germană e foarte mulțumită cu această mĕsură. *Kölnische Zeitung* scrie între altele: „Acest teritoriŭ e locuit de Polonĭ, dar aparține Germanieĭ; ceĭ carĭ îl locuesc trebue să fie Germanĭ și să considere limba germană de a lor; a învĕța două limbĭ într'o școală e imposibil; decĭ cată ca elevii să învețe în ea limba oficială, adică cea germană. Ceĭ carĭ voesc să știe limba lor natală o pot învĕța la eĭ acasă; dar nicĭ acest învĕțămînt privat nu trebue să vatăme învĕțămîntul limbeĭ principale.„

Această logică nu lasă nimic de dorit!?

Presa catolică germană își permite a nu fi de această părere. Ziarul „*Germania*“ se pronunță cu tărie contra acesteĭ mĕsurĭ de germanizare, pe care o consideră nu numaĭ injustă și vexatorie, ci chiar menită a provoca o reacție a elementelor polone din Prusia. Clerul nu se va asocia la acest act de tirănie. El va recunoaște dreptul ce are poporația polonă de a învĕța limba sa maternă. In biserică e limba polonă; catechismul, cărțile de rugăciunĭ, cântările și predicele se fac în limba polonă. Preoții vor avea să vegheze, ca credincioșiĭ lor să învețe corect acest idiom și, daca școala nu 'și împlinește această misiune, preoții vor fi institutorĭ, făcêndu-și această importantă datorie.

Cum se vede, *Germania* declară rĕsboiul pe față și daca autoritățile eclesiastice primesc sfaturile foii ultramoutane, ne putem astepta la nouĭ conflicte religioase în Polonia prusiană, unde guvernul din Berlin pare decis a urmări cu o extremă energie opera de germanizare.

Ziarul *Nord*, ce trece de organ al guvernuluĭ din Petersburg, prevestește, că și în alte țĕrĭ se vor lua mĕsurĭ analoge contra limbeĭ germane. Cu alte cuvinte, se vor rusifica tot mai activ provinciele baltice ruseștĭ locuite de Prusienĭ.

DE PESTE MUNȚI

Criza școliĭ de fete din Sibiu

Sibiu, 22 Septembre.

Criza, în care se află școala de fete din Sibiu, atinge în cel maĭ dureros mod nu numaĭ pe numeroasele familiĭ, care 'și-aŭ încredințat copilele direcțiunii acum demisionate, ci pe toțĭ ceĭ ce aŭ stăruit pentru înființarea acesteĭ școliĭ orĭ se interesează de desvoltarea eĭ, adică pe întreagă parte mare și bună din societatea română.

Și e fără îndoială foarte dureros sentimentul ce ne cuprinde, dacă vedem cum chiar acum, când nouĭ institut a început să iea oare-care avânt, se pronunță și în ceea-ce privește conducerea luĭ desbinarea, care de atâta timp face nesuferită viața în mijlocul societățiĭ române din Sibiu.

Imĭ voĭ da cu toate aceste asilința de a convinge pe ceĭ ce sunt accesibilĭ pentru apreciarea nepreocupată a faptelor, că criza nu este atât de îngrijitoare, precum ea le va fi părênd multora, ba poate să fie chiar un simptom de reacțiune sănĕtoasă.

Sunt multe susceptibilitățile, pe care trebue să le menagez, multe faptele, pe care trebue să le trec cu vederea; sunt însă sigur, că oamenii câtu-'și de puțin informați vor înțelege de ce e vorba, când zic, că școala noastră de fete are un defect de naștere.

Idea înființăriĭ acesteĭ școliĭ a fost emisă de ceĭ maĭ cu autoritate dintre oamenii noștri publicĭ și în curênd a primit-o întreaga societate română, fiindcă era în adevĕr trebuință de o asemenea școală și trebuința aceasta o și simțiaŭ toțĭ ceĭ ce se preocupă de mersul desvoltăriĭ noastre naționale. Școala de fete din Sibiŭ cu toate acestea nu s'ar fi înființat, dacă din norocire n'ar fi existat în Sibiŭ câteva familiĭ româae, care doreaŭ să'și crească copilele românește, și astfel stăruiaŭ cu tot dinadinsul pentru înființarea școliĭ. Oamenĭ preocupați numaĭ de interesele generale, aceia, care eĭ înșiși n'aveaŭ copile, dar țineaŭ ca alțiĭ să'și poată crește copilele românește, aŭ profitat pe aceste interese particulare și astfel dorința generală în curênd s'a realizat.

Chiar dintru început însă școala s'a pornit în o direcțiune, pe care mulțĭ o socotiaŭ greșită, ba chiar primejdioasă.

Acele câteva familiĭ, care aŭ făcut începutul cu înființarea uneĭ școliĭ pentru copilele lor, țineaŭ fără îndoială cu tot dreptul, ca școala să fie potrivită cu exigențele lor. Aceia însă, care eraŭ preocupați numaĭ de interesele generale, stăruiaŭ ca școala să fie potrivită cu exigențele Românilor în genere.

Intre acești din urmă am fost și sunt și eŭ.

Inființată din inițiativa câtor-va familiĭ române maĭ înstărite, școala „reuniuniĭ de femeĭ“ era oare-cum o școală „pentru domnișoare.“ Foarte mulțĭ din aceia însă, care aŭ contribuit pentru înființarea și susținerea acesteĭ școliĭ, voiaŭ să aibă o școală de fete, care n'aŭ pretenția de a fi „Domnișoare.“ Tot astfel nicĭ noĭ, dr. d. Bărnișoare.“ Tot astfel nicĭ noĭ, dr. d. Bărcianu, dr. I. Crișan și eŭ n'am dat timp de maĭ multe oare pe zi lecțiunĭ la școala aceasta, pentru-că sĕ instruim niște „Domnișoare“, care pot să'și facă instrucțiunea și într'un mod maĭ puțin ieftin. Direcțiunea „Azilul Elena Doamna“, în sfârșit, n'a trimis la Sibiŭ o guvernantă pentru câteva „Domnișoare“, ci pe una dintre profesoarele maĭ cualificate ale „Asiluluĭ“, fiindcă vorba era de croirea uneĭ școliĭ române de fete.

Astfel nu putea sa existe cuvenita înțelegere între corpul didactic și „reuniunea“, care întreținea școala,

Pe când membriĭ corpuluĭ didactic ar fi dorit, ca să propage prin școală un spirit oare-cum maĭ democratic, „reuniunea“ ținea taxele lunare să fie maĭ măricele, pentru-ca să nu se sporească prea tare elevele și să nu între prea multă „plebe“ în școală.

Pe când profesoara ținea, ca elevele să nu se grupeze după starea și rangul părinților, multe din copile veneaŭ gătite ca niște păpușĭ gentile la școală iar cele câteva fete de țĕran, care îndrăzniserĕ să între în școala de „Domnișoare“ eraŭ isolate, chiar persecutate de colegele lor, încât în cele din urmă aŭ părăsit toate școala afară de una, care nu'și putea găsi pareche, când școala ieșea undeva.

Mi-e greŭ să spun aceste lucrurĭ dar trebue sa le spun, pentru-ca noĭ toțĭ, care suntem ieșiți din popor și maĭ păstrăm încă iubirea și veneraținea către opincă, și către, să punem umĕr la umĕr și să stîrpim din inimile copiilor noștri asemenea fumurĭ bolnăvicioase și urite.

Fumurile aceste aŭ intrat, să înțelege și în școala înființată de „asociațiune“, ba, ceea-ce e maĭ rĕu, chiar și în internatul acesteĭ școliĭ: acesta e defectul de naștere al institutuluĭ,

Nu e vorba de zidirea cea frumoasă, de grădina aranjată cu gust și de întreaga întocmire internă a institutuluĭ. Toate aceste lucrurĭ frumoase, solide și alese după exigențele moderne sunt chiar din punctul de vedere educativ foarte binefăcĕtoare anume pentru o școală de fete.

Ințeleg spiritul — dragă Doamne — aristocratic, care le șade atât de reŭ, unor copile — la urma urmelor — foarte sĕrace și ieșite din acea plebe, pe care atât de încurênd s'aŭ deprins a disprețui.

Pe când în societatea așa numită „bună“ mumele țin, ca copilele lor să se deprindă cu curățenia, cu cea maĭ desĕvîrșită simplicitate în ceea-ce privește îmbrămintea, hrană și trebuințele zilnice în genere, aicĭ copilele sunt gătite adese-orĭ ca niște păpușĭ, se ceartă între ele asupra „toaletelor“, persecută pe cele-ce nu sunt gătite potrivit cu „rangul“ institutuluĭ și se deprind cu niște exigențe cu totul exagerate pentru ele. Pe când în România portul țĕrănesc e admis în saloane, ba chiar de rĕgoare la curte, în acest institut de "Domnișoare“ cătrința e pusă în interdict. Pe când în casele „bune“ fetele se deprind a se servi ele însele și a servi și pe alțiĭ, aicĭ copilele se simt înjosite, dacă nu sunt servite după toată rigoarea. Astfel foarte încurênd școala și-a făcut reputațiunea de „pension de demoasele“, care nu e pentru nasul or-și-cuĭ, nu numaĭ foarte scump, ci totodată și foarte pretențios, și sunt pe la celelalte școliĭ din Sibiu o mulțime de fețe române, cărora nu le dă mâna să se avênte până la școala românească.

Admit, că sunt multe familiĭ române, cărora le dă mâna să'și crească copilele într'un asemenea ton aristocratic. Să și le crească; n'avem să ne amestecăm în trebile lor: fie-care își norocește orĭ își nenorocește copii așa cum se pricepe și cum îĭ este educațiunea. De sigur însă, că exprim sentimentul comun al Românilor, daca zic, că nu pentru asemenea familiĭ s'a făcut școala din Sibiŭ, ci pentru partea cea mare a Românilor maĭ saracĭ și mulțumiți cu maĭ puțin.

Noĭ Românii n'avem încă și nicĭ că trebue să dorim a avea cocoane marĭ, femeĭ de expositură, care sperie lumea cu toaletele lor scumpe și elegante și sunt linse și prelinse cu miere dulce, când se ivesc în societate, iar acasă la ele sunt poate adese-orĭ nesuferite, se ceartă ziua toată cu bărbatul și își bat servitoarele și copii, dacă'ĭ vor fi avênd. Ne trebuesc femeĭ destul de culte și de instruite, pentru ca să conducă educațiunea copiilor noștri și să reprezinte cu onoare casele noastre, dar deprinse cu gândul că vor avea să muncească alăturea cu soțiĭ lor, să steargă praful, să conducă bucătăria și spălatul rufelor și să cârpească zdrențele noastre și ale copiilor noștri.

Și să fim convinși, că asemenea femeĭ ne va da școala de fete din Sibiŭ. E peste putință ca un institut, care se află în mijlocul acestuĭ oraș de oamenĭ resonabilĭ, să poată bate câmpiĭ. Chiar dacă noĭ din noĭ nu ne-am veni în fire, trăim în mijlocul societățiĭ germane, care a și început a-'și bate joc de fumurile noastre. Sunt apoĭ și între noĭ mulțĭ oamenĭ cu crescere germană, care înțeleg, că e pe cât de ridicolă, pe atât de primejdioasă clina, pe care se află o parte a societățiĭ române din Sibiŭ.

Era și este o cestiune de bună educațiune, ca școala să fie ferită de înrîurirea acesteĭ părțĭ «aristocratice» din societatea noastră, pentru-ca încetul cu încetul să iasă din institut fumurile. Această izolare nu era cu putință câtă vreme partea cea mare a elevelor eraŭ externe și astfel scoase pentru o mare parte din viața lor de sub înrîurirea institutuluĭ. Acum însă, după-ce vre-o patruzecĭ-și-cincĭ dintre eleve sunt internate, spiritul scoliĭ se face în institut și externele vor trebui să se desprinză încetul cu încetul cu apucăturile internatuluĭ.

Nu poate încă nimenĭ să se pronunțe, dacă aceste apucăturĭ sunt orĭ nu bune; de sigur însă, ca baronesa Elena Pop, ca directoriță și dr. D. Bărcianu, ca director de studiĭ, eraŭ pentru partea cea mare a părinților destulă garanție, că ele nu vor fi rele. Numaĭ însă câtă vreme aceste două persoane aŭ destulă autoritate ca să conducă ele singură educațiunea și instrucțiunea copilelor și să ferească institutul de orĭ-și ce amestec extern.

Și dacă am înțeles bine lucrurile, acesta e și cuvêntul, pentru care chiar d-șoara baroneasă Elena Pop a primit direcțiunea institutuluĭ: vorba era să se scie, că nu toate damele din Sibiŭ aŭ amestec la institut, ci una singură și cea maĭ cu autoritate din ele 'l conduce pe rĕspunderea eĭ și după însărcinarea primită de la comitetul „Asociațiuniĭ“.

Admit, că pot să fie familiĭ cu exigențe maĭ marĭ, care nu se mulțumesc cu conducerea această și ast-fel ar voĭ să iea cel puțin indirect și ele parte la conducere. Nu este cu toate aceste maĭ puțin adevĕrat, că nicĭ baronesa Elena Pop, nicĭ dr. D. Barcian nu sunt persoane, cărora le este iertat să primească o pozițiune subordonată și să admită autoritatea orĭ protecțiunea cuiva, câtă vreme ele singure poartă rĕspunderea față cu părinții.

Indată ce este cu putință un amestec, care din punctul de vedere educativ ar putea să fie stricăcios, numaĭ un om ușuratic orĭ servil maĭ poate să primească rĕspunderea pentru educațiunea și instrucțiunea copiilor.

Eată de ce am zis, că criza este—poate — un simptom de reacțiune sănĕtoasă.

Lupta între cele doĕ curente a existat totdeauna: cum ea s'a pronunțat în formă maĭ acută, și atârnă dela părinții cos pilelor, ca ceĭ maĭ direct interesați, și de la societatea română, ca ea să se rezolve într'un fel orĭ într'altul, pentru că, în sfârșit, pacea să fie pace.

E indiferent, cine anume are să stea în fruntea institutuluĭ. De sigur încă, că e foarte important pentru educațiunea copilelor și pentru prosperarea institutuluĭ, ca poziținea aceasta să fie ocupată de persoane cu valoare și cu autoritate. Nicĭ o femee de oare-care valoare însă nu va primi poziținea de directriță la acest institut, și nicĭ un profesor de oare-care valoare nu se va însărcina cu direcțiunea studiilor, dacă, fie chiar și numaĭ prin mijlocirea comitetuluĭ „Asociațiuni“, lumea toată poate să aibă amestec la conducerea școliĭ. Dacă voim persoane de valoare trebue să le creăm o posițiune onorabilă, să le dăm toată încrederea și să le lăsăm să lucreze scutite de or-și-ce supărărĭ.

Eŭ înțeleg peeocupările celor câte-va familiĭ care țin ca copilele lor să primească o educațiune oare-cum maĭ „aristocratică“, admit chiar legitimitatea acestor preocupărĭ, căcĭ știŭ, că marĭ sunt meritele lor pentru înființarea școliĭ; din întêmplare însă partea cea cu desĕvêrșire mare a familiilor române nicĭ prin avere, nicĭ prin poziție socială, nu pot să fie pusă în același rang, ear institutul din Sibiu trebue să fie condus — nu potrivit cu exigențele câtorva familiĭ maĭ „ilustre“, ci după-cum sunt actualele noastre stărĭ sociale.

Și pe cât cunosc eŭ societatea noastră, sunt în ea foarte puține familiile, cărora li să și cuvine să aibă exigențe maĭ marĭ ca cele normale. Suntem cu toțiĭ o singură clasă socială, toțĭ de o potrivă oamenĭ, care s'aŭ ridicat prin munca lor onestă și n'aŭ să se simță genați uniĭ de alțiĭ.

Ioan Slavici.

PARTEA LITERARA

O PAGINA DIN ISTORIA MEDIEVALA

EXCURSIUNE ISTORICO-LINGUISTICA

(Urmare și fine)

II. Aplicațiune topică sub forma colectivală *Jidova*, adică „locul Jidovilor sau Uriașilor“.

1. Localitatea *Jidova* sau *Uriașa* de lângă Câmpulung, despre care rĕspunsurile ne dau următoarele amĕnunte:

In comuna Poenarĭ, plasa Argeșel, județul Mușcel:

FOIȚA „ROMANIEI LIBERE“ — 25 Septembre 1887 — 89

EDGARD MONTEIL

STUDII OMENESCI

BABYLONIA

— (Urmare) —

XV.

In stradă.

Junon voia cu atât maĭ mult să meargă la Heidelberg cu cât prevedea că nicĭ luĭ, nici Tatianeĭ n'o să'ĭ placă acolo multă vreme, și că vor fi siliți să călătorească maĭ departe. Și Junon credea că după emoțiunile puternice ale ruleteĭ, după obișnuința ce Tatiana dobêndise să vază în față pe crupier, numaĭ călătoria o putea distra și'ĭ putea schimba cursul ideilor.

Era evident că preocupările joculuĭ urmăreaŭ pe Tatiana și că făceaŭ pagubă amoruluĭ. Creerul Rusoaiceĭ se îmbâxise de aerul respirat în jurul postavuluĭ verde, și când Junon pleca de lângă ea un minut ca să cumpere o țigară, orĭ să facă vr'o preumblare, era sigur c'o găsește la întoarcere cu o hârtie și un creion în mână, țifrând probabilitățile norocului și fumând țigărĭ.

— N'aĭ maĭ sfârșit, — 'ĭ zicea el cu un accent de imputare.

— Vezĭ că tu nu crezĭ că e un mijloc d'a juca la sigur. Sunt lucrurĭ care se simt în cap, în degite, și eŭ simț că voiŭ reuși să câștig.

— Jucătoare pasionată! exclama Junon; trebue să uiți ruleta; dă-te cu totul la dragoste.

— Da, rĕspundea ea, aruncându-și brațele pe după gâtul luĭ Junon,—dar cât va ține amorul nostru daca nu voiŭ putea câștiga aur?

— Să călătorim. Uite, vreĭ să coborâm Rinul pe un țărm, și să'l urcăm pe cel'alt? E foarte frumos Rinul de la Bingen până la Șapte-Munțĭ!

— Vreaŭ.

Și porniră să facă în fie-care zi o preumblare, un petic de călătorie.

Junon se oprea în otelurile cele maĭ bune și maĭ bine situate, staŭ câte o zi în locurile cele maĭ vesele, prin posițiunile maĭ frumoase, și fostul căpitan își da toate silințele ca să distreze pe Tatiana. Nu reușea, — și cu toate că ea însăși făcea tot putinciosul ca să nu fie dusă pe gândurĭ, ca să surîză luĭ Junon, preocupațiunea joculuĭ n'o părăsea nicĭ un minut.

Jocul, numaĭ jocul! Și când Junon își înmulțea probele amoruluĭ sĕŭ, se revolta când numaĭ vedea producêndu-se și la dênsa acea răvărsare de pasiune, cum se întâmpla când venea de la joc, nervoasă, tremurând.

Fără voia eĭ ideia joculuĭ urmărea pe Tatiana chiar în amor și micșora puțin din sensațiunile luĭ; — daca corpul era dat cu totul, capul nu era,—și trebue să fie totd'auna și capul.

Junon spera încă reîntoarcerea acelor avênturĭ pasionate, le aștepta, încerca s'o animeze, s'o atâțe, făcênd'o să bea cafea de maĭ multe orĭ pe zi, dându-'ĭ șampanie la masă de la începuf până la sfârșit. Dar cafeaua făcea pe Tatiana maĭ nerăbdătoare d'a juca, și șampania nu'ĭ făcea nicĭ un efect, afară dacă nu bea până să îmbăta, și atunci adormea adânc, ca și cum corpul, nefiind supus acțiuneĭ cerebrale, cădea sfârșit cu totul.

Junon își îndoia răbdarea, dar simțea în inima luĭ o disperare ce se mărea necontenit. Gâtul 'ĭ se usca de o sete necontenită, și 'ĭ se întêmpla, când simțea sub degetele sale epiderma Tatianeĭ, s'o sguduie până 'ĭ intra unghiile în carne și să'ĭ strige:

— Deșteaptă-te odată! Maĭ tremură ca odinioară!

Și ar fi trimis chiar el pe Tatiana să joace, numaĭ ca să'și procure una din acele reacțiunĭ puternice pe care le cunoscuse altă-dată.

Căuta să se obosească mergênd pe lângă trăsurile și caiĭ ce purtaŭ pe Tatiana; intra în otel rupt de neodihnă, dar mult maĭ doritor de iubire, de acea iubire pe care nu o maĭ putea avea într'un mod neîntrerupt, și pe care totuși o dorea maĭ mult ca orĭcând.

Creerul luĭ era prins de amorul Tatianeĭ, după cum al Tatianeĭ era prins de joc; numaĭ la dênsul se gândea, și 'ĭ se părea că înebunește; se produceaŭ la dênsul mișcărĭ curioase, le maĭ simțise oarecând, dar care acum se înmulțeaŭ; 'ĭ se părea că creeriĭ 'ĭ se sbăteaŭ sub teasta capuluĭ, saŭ că partea dinapoĭ a capuluĭ se golea și se forma acolo un deposit de apă. La aceste sensațiunĭ poate imaginare, se adăoga altele maĭ ușor de constatat, — cum de exemplu perderea memorieĭ, orĭ înlocuirea unuĭ cuvênt printr'altul; în acelaș timp 'ĭ se desvolta facultatea d'a termina, cu o mare siguranță de memorie, bucățile de la care auzea numaĭ primele cuvinte, bucățĭ pe care nu le-ar fi putut găsi adesea decât după ore întregĭ de căutare și după o puternică încordare de aducere aminte. Uneorĭ cugeta, și vedea cum într'un minut tot ce gândise se surpa ca un castel de cărțĭ.

Și cu cât se simțea maĭ mult în această stare, cu atât dorea maĭ mult amorul.

Totuși, vara trecu liniștită, pe malurile Rinuluĭ, în Taunus și în Westerwald; dar când căzură primele foĭ de toamnă, nicĭ unul nicĭ altul nu maĭ putu găsi un minut de odihnă, unul din cauza joculuĭ, altul din cauza amoruluĭ.

Tatiana vorbi cea d'âncĕiŭ:

— Imprumută'mĭ o sumă, ca să încerc norocul, îĭ zise ea, — încă odată, cea din urmă oară.

— Bine, îĭ rĕspunse Junon, — să ne întoarcem la Hamburg.

Tatiana se aruncă asupra luĭ cu atâta căldură, încât Junon se întrebă:

— Oare o fi jucat numaĭ o comedie, ca să mĕ facă a'ĭ da parale?

Dar nu, Tatiana nu jucase comedia, — era o preocupare neîntreruptă, o stăpânire, o suferință adevĕrată care încetă d'odată și o lăsă liberă cu totul pentru amor.

Și se întoarseră la Hamburg, și introduse și pe Junon în salonul de joc.

Ah! emoțiunile date de joc acum eraŭ cu totul violente, maĭ violente decât în trecut; nu le maĭ rĕmânea speranță decât în ceeace riscaŭ pe masă; nu puneaŭ numaĭ averea pe postavul verde, — ci viața lor pe care o încredințaŭ întêmplăriĭ. Tatiana nu maĭ avea acel sentiment de liniște pe care i'l da această cugetare: — daca pierz acești banĭ, maĭ am alțiĭ.

Nu, — odată banĭ luĭ Junon pierduțĭ, trebuia să se ducă să mănânce pâinea ce'ĭ furase Stanislas Skarga; dar nu voia să ceară acea pâine amară, căcĭ știa prea bine cum acest Polonez înjosit, târâtor cu dênsa când era în lipsă, avea să'ĭ facă viața amară, acum când era să fie stăpân! Oh! nu, nu se putea duce să ceară de pomană;—o pălmuise, o umilise maĭ mult decât orcare altul. Nu, — nu'ĭ va cere de pomană!...

Juca acum viața sa, viața luĭ Junon, — știa prea bine; inima 'ĭ se bătea cu putere, — corpul îĭ tremura necontenit. Și, când se întorceaŭ la otel, eraŭ îngrozitoare contorsiunile nervoase în carĭ se chinuiaŭ. Junon avea un fel de alucinațiunĭ, genunchiĭ i se îndoiaŭ, și cu toate astea binecuvênta jocul care'ĭ reda pe Tatiana luĭ.

Această stare ținu două lunĭ, cu rîsete stridente când norocul le era favorabil, cu lacrimĭ când pierdeaŭ.

Două lunĭ zăbovi averea ca să se schimbe dintr'o mână într'alta. Banca înghiți aproape treĭ sute de miĭ de francĭ.

Intr'o dimineață Junon avea numaĭ cincĭ miĭ de francĭ.

— Iată, zise el Tatianeĭ, dându'ĭ o mie de fr.,—joacă'ĭ astă-seară, și mâine vom pleca.

El însuși, el, onoarea personificată, ar fi voit să încerce norocul joculuĭ!...

(Va urma).

www.dacoromanica.ro

«După spusa bătrânilor noştri e un *zid foarte vechiŭ*, ce poartă numirea de cetatea *Jidova*. Această cetate ruinată cade în partea despre apus de comuna Poenarĭ. Locul, unde se găseşte aşezată, se numeşte lunca Grădişteĭ. Mărimea înăuntrul zidulŭĭ coprinde 1/8 parte dintr'un pogon de cele marĭ; forma e în patru colţurĭ; zidul se vede făcut din bolovanĭ necioplitĭ.»

In comuna Schitu-Goleşti, plaiul Nucşoara, jud. Muscel:

«Din sus de Grădişte, aproape de cătunul Valea-Uncheaşuluĭ, este o cetate foarte ruinată de zid. Această cetate numită *Jidova* se zice că este construită de *Tătari* şi *Jidovi*».

Răposatul Boliac descrie cel dintâĭ această cetate:

«*Jidova* sau *Uriaşa* lângă Câmpulung, ruină ce formează un drept-unghiu având laturea despre nord de 115 paşĭ şi cea despre est de 160 paşĭ, cu treĭ părţĭ, într'o câmpie închisă între dealurĭ şi numită Grădişte». [1])

Tot astfel la Germani clădirile din vechime de o structură ciudată, carĭ aŭ supravieţuit multor secole şi pe carĭ nu le ar mai întreprinde generaţiunile actuale poporul le atribue *Uriaşilor* sau *Diavoluluĭ*. Greciĭ moderniĭ îşĭ închipuesc asemenea pe *Eleni* ca niscaĭ *uriaşĭ* aĭ trecutuluĭ, carĭ ar fi durat zidurile *ciclopice* [2]).

2. Movile şi măgure cu acelaş nume.

In comuna Ianca, plasa Balta judeţul Romanaţĭ:

«In dreptul acesteĭ comune este o *măgură*, care zice că e scoasă de *Jidovi* din pământ, cara se cheamă şi măgura *Jidova*. căcĭ locul sau groapa, de unde aŭ scoso se cunoaşte şi astăzĭ, care este spre răsărit de dânsa. Acea groapă e foarte mare şi se cunoaşte şi locul pârgurilor, unde aŭ pus de aŭ scoso,.

In comuna Riurenĭ, plasa Riurile, judeţul Muşcel:

«In această comună se maĭ vede o *movilă* având înălţime de 8 1/2 stânjenĭ, ocolul eĭ de 30 st., este rotundă cu vîrful ţuguiat, despre care este vorba că e făcută de *Jidovi*». Şi maĭ la vale, în aceeaşĭ comună, se află în pădure «o poiană de 50 stânjenĭ lungime, acolo zice că aŭ fost odinioară *tabăra Tătarilor*».

In comuna Cacaleţ, plasa Ocolul, judeţul Romanaţĭ:

«La miază-zi de comună se află o *movilă* mare de pământ, înălţime de 5 stânjenĭ şi ocolul de 27 st. şi vârful e trunchiat. Tot în această parte de loc se află *oase de Jidovĭ*, olane care curge apa pe ele de lut, adică când dă ploae se găsesc de aceste olane şi oase.

Este invederat, că *Jidov* cu înţeles de «Uriaş» nu are, cel puţin direct, nimic comun cu omonimul seŭ, care însemnează «evreu». Constatăm în acelaşĭ timp, că în unele limbĭ slavice acelaş cuvênt deseamnă pe evreu şi pe uriaş; bulgăreşte *zid* «evreu, uriaş» [3]). Prin reminiscinţe biblice cu greu s'ar putea explica această asociaţiune logică în graiul popular.

Firul intermediar şi totdeodată nodul chestiuniĭ este *tătar*, al treilea termen al asociaţiuniĭ, care singur poate explica într'un mod satisfăcĕtor transiţiunea dintre ceilalţĭ doĭ termenĭ: *Jidov* şi *Uriaş*. Ipotesa, pentru ca să fie legitimă în acest cas, trebue să motiveze intima conexiune între tustreĭ termenĭ identicĭ: *Jidov*, *Tătar* şi *Uriaş*.

Tătarul, prin statura-ĭ erculană şi înfăţişarea-ĭ spăimântătoare, putea uşor lăsa în amintirea poporuluĭ, impresiunea de colos saŭ novac, ale căruĭ urme localisate le regăsim în diferite puncte, ale ţărĭ. Rămâne încă a se lămuri relaţiunea dintre Jidov şi Tătar.

Chestiunea simplificată se reduce dar la aceasta: Fost-a în trecut un popor, despre care să se poate susţine cu siguranţă, că a fost *Tătar* şi *Jidov* în acelaşĭ timp?

Un asemenea popor a existat şi este cunoscut în istorie sub numele de *Cazarĭ*.

Cazariĭ, neam de origină fino-tatar ca Huniĭ şi Avariĭ, carĭ ocupau maĭ toată Rusia meridională, adoptară judaismul în secolul al VIII-lea şi subsistară ca stat judaic peste treĭ secole (1016). Imperiul lor se întindea în secolul al VII-lea de la Don până în Panonia: Bulgariĭ şi alte populaţiunĭ slave fură supuşiĭ lor. Unguriĭ au stat şi dênşiĭ sub stăpânirea lor şi împăraţiĭ bizantinĭ le plăteau tribut. Cronicarul rus Nestor îĭ pomeneşte s. a. 986 ca *zidowe Kozartiy* şi maĭ târziŭ, după stingerea puterĭĭ lor, o comunitate cazară se menţinu pe peninsula taurică, aşa că popoarele Caucasuluĭ identificară pe toţĭ Evreiĭ cu numele lor etnic, poreclindui în genere *Ghyssar*. Pe inscripţiunile ebraice din secolul al VIII-lea, aflate în Crimea, se găsesc nume tătăreştĭ ca *Tohtamiş*, care nu poate fi de cât numele unuĭ Nogai convertit.

Căpeteniile lor se chemaŭ asemenea Cagani, şi unul dintr'înşiĭ *Iosif ben Aron* din secolul al X-lea a scris luĭ *Rabi Hisdai ibn Şaprut*, vestit ministru al califuluĭ Abdul-Rahman III, o epistolă celebră, păstrată până astăzĭ şi publicată de d. Harkavi după manuscrisul aflat în biblioteca imperială din St. Petersburg. In această misivă, regele cazar face istoricul convertiriĭ: la 730 ca-

[1]) Tocilescu, *Dacia înainte de Romani*, p. 538, unde se citează articolul luĭ Boliac din *Curierul românesc* pe 1845, p. 339.

[2]) Grimm. *op. cit.* p. 500.

[3]) Miklosisch, *Etimologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen*. Viena, 1886, s. v.

ganul Bulan trecu împreună cu tot poporul seŭ la judaism, după tradiţiune în urma uneĭ disputaţiunĭ între representanţiĭ celor treĭ religiunĭ monoteiste, în realitate însă prin înfrîurirea tălmacilor, medicilor şi sfetnicilor evreĭ de la curtea regilor cazarĭ. [1])

Aceştĭ Cazarĭ, odată cu stingerea puteriĭ lor, se contopiră cu cele-l'alte neamurĭ tătare de pe lângă Marea-Neagră, dar ecoul originiĭ lor nu dispăru cu desăvêrşire din memoria oamenilor. Amintirea poporuluĭ devenea din ce în ce maĭ vagă despre nişte Tătarĭ, foştĭ odinioară şi Jidovĭ, carĭ adesea vor fi insuflat locuitorilor spaimă prin mărimea saŭ puterea lor neobicinuită şi prin nesăbuitele lor isprăvi.

Nu numaĭ atâta.

O parte dintre aceştĭ Cazarĭ vor fi căutat de timpuriŭ un adăpost în ţările dunărene, în special în Muntenia, maĭ cu seamă în districtele Muscel şi Romanaţĭ, unde pare a se fi concentrat amintirile tradiţionale privitoare la dînşiĭ. Aci eĭ vor fi săvârşit acea clădire cu aspect ciclopic—*Jidova* — despre care singur numele maĭ povesteşte de acele timpurĭ depărtate. [2]) Aşezămintele şi locuinţele lor aŭ lăsat urme însemnate, carĭ luară în închipuirea poporuluĭ proporţiunĭ colosale. Oameniĭ de o mărime supranaturală vor fi trăit—după gura veaculuĭ—într'o vreme străveche, despre care ceĭ maĭ bătrânĭ abea îşĭ maĭ aduc aminte, şi aceĭ oameniĭ uriaşĭ poporul îĭ numeşte *Jidovĭ* saŭ *Tătarĭ*.

Este foarte probabil, ca aceĭ Tătarĭ judaisaţĭ să-şĭ fi păstrat religiunea în mijlocul uneĭ populaţiunĭ pacinice şi îngrozite de puterea lor impunĕtoare şi ca în vinele pătureĭ primitive a evreilor romanĭ să curgă sânge cazar.

Ilustrul semitolog francez, d. Ernest Renan, în conferinţa făcută în cercul Saint-Simon din Paris, la 27 Ianuare 1883, a emis o părere analogă:

Cette conversion du royaume des Khozars a une importance considérable dans la question de l'origine des juifs qui habitent les pays danubiens et le midi de la Russie. Ces régions renferment de grandes masses de population juives qui n'ont probablement rien d'ethnographiquement juif. Une circonstance particulière a dû amener dans le sein du judaïsme beaucoup de gens non-juifs de race.» [3])

In rezumat *Jidov* în sens de «uriaş» e un reflex vag de la primele invasiuni tătare în aceste ţĕrĭ. El concentrează în sine amintirea unuĭ popor turanic judaisat, dispărut maĭ târziŭ ca naţiune cu desăvêrşire, care s'a strecurat asemenea prin valea Dunăriĭ şi dintre care o parte va fi stăruit în aceste locurĭ, formând sâmburele etnografic al judaismuluĭ din ţĕrile dunărene. Parte dintr'înşiĭ va fi perit în luptele necurmate şi parte se va fi contopit cu cele-l'alte neamurĭ tătare, şi astfel un întreg popor, odinioară puternic, dispăru din istorie, nu însă fără a fi lăsat oare-care urme, carĭ să povestească viitorimiĭ de fiinţa sa în aceste locurĭ. [4])

Lazăr Şeineann.

[1]) Graetz, *Geschichte der Juden*, vol. V, p. 186 urm., 330 urm, 370 etc. unde se află citate izvoarele şi de unde am împrumutat unele din amănuntele de maĭ sus.

[2]) Răposatul Aricescu, care a tractat pentru întâia oară maĭ pe larg despre *Jidova* saŭ *Uriaşa* în a sa «Istorie a Câmpulunguluĭ, [p. 11—39], e de părere că *Jidova* ar fi o formă coruptă în loc de *Jidova*, cetate dacă ca Buridava, Ramidava, etc.; o părere care resultă dintr'o cercetare unilaterală a cestiuniĭ.

[3]) Renan, *le Judaïsme comme race et comme religion*. Paris, 1883, p. 23.

[4]) Privitor la înrudirea, ce poporul stabileşte între *Căpcăun* şi *Tătar*, despre care s'a vorbit în articolul trecut, învĕţătorul din comuna Budiştiĭ, districtul Neamţ, relatează următoarele ca răspuns la cestionarul arheologic al d-luĭ Odobescu (mss. Academieĭ, Nr. 228):

«Spre sud de la vatra satuluĭ se află o înălţătură de pământ numită *Cetăţuie*. Bătrâniĭ spun despre această cetăţue, că şi eĭ aŭ apucat-o cu numele ce poartă şi că pe vremile de demult, e când *Tătariĭ* şi *Căpcăuniĭ* veneaŭ şi prindeaŭ oameniĭ tinerĭ şi graşĭ de-ĭ mâncaŭ ca pe vite, Eĭ îĭ strângeaŭ din toate părţile şi-ĭ ţineaŭ în această cetăţue ca într'un ocol, până o umplea sub paza multora din eĭ şi în urmă îĭ pornea ca pe o turmă de-ĭ ducea în *Bugeag*, ca să-ĭ mănânce. După ducerea Tătarilor, apoĭ mulţĭ părinţĭ şi mame veneaŭ de se suiaŭ pe această cetăţue spre a-şĭ plânge pe fiĭ şi fiicele lor, cum şi uniĭ bărbaţĭ pe soţiile lor tinere, răpite de *Tătarĭ* şi *Căpcăuni*».

pitaleĭ că de către un servitor i s'a furat suma de leĭ 10,000.

D. B. primise de curînd această sumă în bilete de bancă, pe care le pusese într'un sertar.

După câte-va zile observă că plicul nu maĭ e la locu-ĭ, reclamă la poliţiă şi declară că bunuieşte pe un servitor care dispăruse.

D. prefect al poliţieĭ, transportându-se la faţa loculuĭ, fu o surprindere; căcĭ d-sa deschizând sertarul şi cercetându-l, se găsi plicul cu baniĭ. Surprinderea pentru stăpân fu plăcută, ca şi pentru prefectul poliţieĭ. Stăpânul însă abia atuncĭ constată că lipsea din sertar o casetă. Furt decĭ era.

Cerându-se stăpânuluĭ informaţiunĭ asupra servitoruluĭ dispărut, dênsul declară că acel individ îĭ spusese că fusese servitor la principele de Batenberg şi că fusese adus de un alt servitor ţigan pe care-l înlocuise. Acest din urmă, fiind luat cu condicuţă de la poliţiă, a putut fi găsit şi a dat informaţiunĭ asupra înlocuitoruluĭ seŭ.

Ast-fel poliţia s'a pus pe urmele furuluĭ.

A doua zi, d. B. a primit din Giurgiŭ o scrisoare în care era testamentul seŭ şi câte-va alte hârtiĭ ce i se furaseră. Furul, adică servitorul de care vorbim, era bulgar şi'şĭ luase sborul spre patriă cu caseta despre conţinutul căreia la rându'ĭ avut-a şi dênsul desilusiune.

S'a constatat că el nu fusese în serviciul prinţuluĭ Batenberg.—(*Unirea*).

* * *

Alaltăieriĭ seară, femeia Niţa a luĭ Dan din strada Malmaison vrând a aprinde o lampă ce o avea pe masă, a spart-o şi gazul vĕrsându-se a luat foc. Nefiind niminĭ pentru a o ajuta, dânsa a suferit arsurĭ teribile şi a fost condusă la spital într'o stare cât se poate de gravă.

* * *

Jud. Vlasca

In ziua de 8 Septembre, luând foc moara cu aburĭ din comuna Drăgăneşcĭ, judeţul Vlaşca, averea d-lor Gheorghe şi Lache, fraţĭ Covacĭ, a ars atât moara cât şi productele aflate într'ênsa. Pagubele se urcă la suma aproximativă de 38.855 leĭ.

După măsurile ce s'aŭ luat la timp şi în urma ajutoruluĭ dat de locuitorĭ, s'aŭ putut scăpa douĕ batose, o locomobilă, şi alte diferite obiecte.

MAI NOU

D. Brătianu caută s'aducă împăcinirea în consiliul comunal al Capitaleĭ, sfătuind pe d. Câmpineanu să maĭ lase din unele, pe consilieriĭ recalcitranţĭ să maĭ conceadă altele.

Recensemêntul tinerilor în vârsta serviciuluĭ ostăşesc fiind aproape terminat, operaţiunile recrutăriĭ contingentuluĭ 1888 vor începe în Decembre.

Maĭ multe ziare d'a-seară aŭ vorbit despre un scandal din consiliul general al instrucţiuniĭ, după notiţele promotorilor scandaluluĭ.

Pentru cinstea acestuĭ organ din învĕţământ, am tăcut acest scandal.

Dar fiind că ceĭ carĭ l-aŭ provocat ţin să se vorbească de dênsul, să vorbim.

Scandal a fost.

Sunt în consiliŭ câte-va temperamente nenorocite, a căror îndrăsneală fiind, se vede, rebelă la îngrijirile uneĭ creşterĭ disciplinate, se revarsă automatic peste marginile fixate de cuviinţă.

D. C. Dimitrescu a avut să chieme la respectul cuviinţeĭ p'aceştĭ apilpisiţĭ.

Incercare zardarnică. Vocea d-luĭ Dimitrescu fiind năbuşită de răcnetele desechilibraţilor, d. Dimitrescu a părăsit sala şedinţelor.

Consiliul a votat apoĭ programele, în absenţa reprezentanţilor ministruluĭ. Decĭ, votul e nul.

Consiliul comunal este convocat pentru a treia oară di-seară; prin urmare şedinţa se va ţinea cu or-ce numĕr de membrĭ.

D-niĭ N. Ionescu, Al. Xenopol, şi St Şendrea, profesorĭ din Iaşĭ şi deputaţĭ, se găsesc în Capitală.

Juriul pentru stipendiul de limbile slavice a recomandat pe d. Bogdan de a fi trimis în străinĕtate spre a face studiĭ în această direcţiune. Juriul crede că s'ar putea utiliza pentru aceleaşĭ studiĭ şi d. Gruber, care a depus un examen satisfăcĕtor.

In sesiunea aceasta, Universitatea din Bucureştĭ a proclamat până acum bacalaureate treĭ d-şoare şi anume, pe d-şoara M. Brătianu, copila venerabiluluĭ director al *Naţiuniĭ*, şi pe d-şoarele Al. Berha şi Aur. Constantinescu.

Aceste doé din urmă sunt eleve din institutele d-neĭ E. Manliu.

Se ştie că copilele din acest institut s'aŭ distins la toate examenile.

Svonul de consfătuirĭ între d. Brătianu şi d. N. Crezzulescu este nefundat. *Epoca* afirmă că deosebirea de vederĭ politice între aceştĭ doĭ bătrânĭ este foarte mare.

Sesiunea consiliuluĭ general de instrucţiune va fi închisă astăzĭ.

Comitetele opoziţiuniĭ aŭ început să se mişte. Semnalul este dat de la Iaşĭ.

Concursul pentru catedra de fisiologie de la facultatea de medicină din Bucureştĭ, fixat pe ziua de 1 Octobre, se va ţinea în Bucureştĭ, iar nu în Iaşĭ, după cum afirma un confrate.

Miniştriĭ sunt chiemaţĭ şi astăzĭ în consiliŭ.

D. Vasile Alexandri a stat aseară la repetiţiunea pieseĭ sale *Ovidiu*; bătrânul părea mulţumit de interpretare şi de punerea în scenă.

Societatea ştiinţifică literară *Tinerimea română* va avea Sâmbătă 26 curent, orele 8 seara, la Universitate, şedinţă publică. D-nu C. Lupu, absolvent al facultăţiĭ de litere, va continua conferinţele începute asupra *Doctrineĭ evoluţioniste*.

Ni se spune că d-nu N. Hagiescu, artist, e pe cale d'a reintra în Teatrul Naţional; dorim realizarea aceasteĭ informaţiunĭ, presenţa d-sale în primul nostru teatru fiind necesară.

Privitor la adresa direcţiuneĭ generale a teatrelor, prin care se cerea primărieĭ să constate ce siguranţă presintă sala băilor Eforieĭ, aflăm că n'a fost şi nu este în intenţiunea cuiva să se facă şicane impreseĭ aceluĭ teatru. Cererea direcţiuniĭ e destul de lămurită; în ea se vorbeşte despre întrunirea uneĭ comisiunĭ de treĭ architecţĭ, câte unul de fie-care autoritate interesată, — Primăria, Poliţia şi direcţiunea Teatrelor, — care să facă un raport ce se va publica în *Monitor*. Punctul principal asupra căruia avea să se pronunţe comisiunea era daca o singură eşire e suficientă, în caz de panică, pentru un numĕr de peste şapte sute spectatorĭ din parter şi din lojile de jos.

Ieri a căzut brumă la Botoşanĭ, la Dorohoĭ, şi la Ştefăneşti; la Mihăileni şi la Târgu-Frumos a fost vênt violent.

Ultime Depeşi Telegrafice

ALE «ROMANIEĬ LIBERE»

St. Gallen, 7 Octobre.

Congresul socialist a hotărât ca o nouă adunare se aibă loc în 1888.

Congresul international al lucrătorilor a condamnat anarchismul şi principiile constând în a obţine prin forţă o îmbunătăţire a claselor lucrătoare.

Lemberg, 7 Octobre.

O adunare de notabilĭ polonĭ a semnat o sumă de 1.200.000 mărcĭ pentru a veni în ajutorul Bănceĭ de Sauvetage din Posen, pentru a echilibra efectele expropriereĭ nobleţeĭ polone de către Rusia. 400,000 mărcĭ aŭ fost oferite de oraşe, şi 800,000 de proprietarĭ ceĭ marĭ.

In toată Galiţia s'aŭ format comitete şi agitările se urmează în scopul de a protege pe proprietarĭ polonĭ cu reşedinţa în provincia Posen în contra exproprierilor Rusieĭ.

Berlin, 7 Octobre

«Gazeta Germanieĭ de Nord» vorbind de călătoria d-luĭ Crispi zice că alianţa între Autro-Ungaria, Germania, şi Italia are un caracter defensiv, dar că este obligatorie în cas de rĕsboĭ. Acest articol al organuluĭ principeluĭ de Bismarck a produs aicĭ o mare senzaţie.

Berlin, 7 Octobre

«Kreuzzeitung» zice că dacă Anglia participă la alianţa ţĕrilor din centru Europeĭ atuncĭ Franţa şi Russia se vor găsi în faţa uneĭ împătrite alianţe.

(Agence Libre).

DOCTORUL NEAGOE

întorcêndu-se din streinătate, şi-a reluat clientela. Consultaţiuni în toate zilele de la orele 2 şi 3 d. am.

SĂ NU LIPSEASCĂ

Din nicĭ o casă *Călăuza bărbatuluĭ în boalele lumeştĭ de* Basiliu. Conţine *cele maĭ bune rĕţete şi leacurĭ* datorite medicilor eminenţĭ, pentru vindecarea în scurt timp a boalelor lumeştĭ de orĭ-ce formă şi a onanieĭ (malachieĭ) foarte răspândită printre tinerĭ. *Părinţiĭ să citească această cărticică.* Maĭ conţine consiliĭ folositoare şi numele celor maĭ marĭ specialiştĭ d-rĭ europenĭ pentru vindecarea neputinţeĭ bărbăteştĭ, precum *şi mijloace sigure de a fi preservat (ferit) de boale lumeştĭ.*

Cartea se vinde în Bucureştĭ cu 50 banĭ la tipografia Binder, la librăriile L. Alcalay şi Ionniţiu şi alte librăriĭ şi chioşcurĭ. In provinciĭ se trimite franco, închisă în plic fără a se cunoaşte conţinutul la orĭ-ce adresă, chiar poste-restante, contra 65 banĭ în mărcĭ postale, trimise la adresa: *Basiliu, la tipografia Binder strada Brezoianu Nr. 1, Bucureştĭ.*

Discreţiunea garantată.

VIN NEGRU

de Oraviţa şi Golu-Drâncea

Vechiŭ de 4 anĭ, calitate superioară tutulor altor vinurĭ.—15 fr. vadra şi

ALB DE DRAGAŞANI

din recolta anuluĭ 1883. — 15 fr. vadra la

PAUN POPESCU & Comp.

18. STRADA LIPSCANI. 18.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

Pe ziua de 26 Septembre (8 Oct.) ora 10, 1887

	Cump.	Vênd.
5% Imprumutul Comunal 1883	78	78 1/4
5% « « 1884	—	—
5% Scrisurĭ Funciare urbane.	88 1/8	88 1/2
6% « « «	96	97
7% « « «	103 5/8	103 7/8
5% « « Rural	91 3/4	92 1/4
7% « « «	105 1/8	105 3/4
5% Rentă română perpetuă.	91 1/4	92
5% « amortisabilă.	96	96 1/4
6% Oblig. de Stat conv. Rurale.	91	91 1/4
6% « « « Căile ferate Rom	—	—
7% Imprumutul Stern 1864	—	—
8% « Oppenheim 1866	—	—
5% Scris. fonc. Urbane de Iaşĭ	78 3/4	79
6% Imprum. Com. de Iaşĭ Asphalt	—	—
Oblig. Caseĭ Pensiun. (nom. 300)	215	218
Impr. cu prime oraşul Bucurescĭ.	35	37
Acţiunĭ Construcţiunĭ.	100	101
« Naţionala	174	180
« Dacia-România	232	236
« Banca Naţională	1030	1035
« Banca Românieĭ	—	—
« Fabrica de Hârtie.	—	—
Fiorini Valuta Austriacă.	202 1/2	204
Mărcĭ Germane	124	125
Bilete Francese	100	100 1/2
« Englese	25	25 1/4
Ruble Ruseştĭ	225	227
Aur contra Argint	14 3/4	15
Napoleon contra aur.	20.12	20.14

NB. Cursul de maĭ sus este în monedă de aur. socotit după cursul fiscului.

Adresa pentru telegrame: STERIU.

OPERAŢIUNI DE CEREALE

Braila, 24 Septembre 1887

CUMPĂRĂTORI	VĔNZĔTORI	FELUL	HECTOL.	LIBRE	PREŢUL IN AUR	APĂ ŞI MAGS.	OBSERVAŢIĬ
Czvietovich	I. Catzica	grâŭ	1500	59 3/4	9.30	c.	SOSIRI: 1 Caic grâŭ; H. 3.000
G. Mendl	Carantino	«	6600	61	10.30	s.	
Manari	Vamvuri	«	3550	61 1/4	10.50	c.	
«	«	«	1300	60 1/2	9.70	c.	
L. Mendel Co.	«	porumb	2900	58 1/2	7.—	c.	
Nicolopulo	I. Dreyfus	cicant.	3200	63	7.50	m.	
Smierer	Sgardeli	secară	2450	56 1/2	5.45	s.	
Feitler	Grosovich	«	1000	60	6.60	m.	S-ta Helena
Pauli	«	orz	2450	50 1/2	4.50	m.	
Smierer	Chrissoveloni	«	2000	44	4. 2 1/2	c.	
Peiraus	Faranga	«	1500	43	3.35	m.	
Embirico	Vender	«	1700	45 1/2	3.95	m.	obor

www.dacoromanica.ro

A eșit de sub tipar în editura Tipografiei Curții Regale, F. Göbl fii, Pasagiul Român :

CONDUCTOR
LA
GRAMATICA ROMANA
In școalele primare urbane și rurale aplicată la bucăți de citire

MANUAL
Pentru institutorĭ și institutóre, învĕțătorĭ și învĕțătoare, precum și pentru elevii școlelor Normale.

PARTEA I
Pentru clasa II-a și a III-a pr.

ELEMENTE
DE
GRAMATICA ROMANA
In școalele primare urbane și rurale aplicată la bucăți de citire

MANUAL
Pentru elevĭ din clasa a II-a și a III-a primară.

PARTEA I.

de **VASILE MĂNDREANU,**
profesor de limba și literatura română la școala normală de institutorĭ din Bucureștĭ. Carte autorisată de Ministerul Cultelor și al Instrucțiunei publice.

EDIȚIUNEA a TREIA — Prețul 2 leĭ 50 banĭ —
EDIȚIUNEA a PATRA — Prețul 1 leŭ —

VÉRITABLE LIQUEUR
BÉNÉDICTINE
DE L'ABBAYE DE FÉCAMP (FRANCE)
ESCELINTĂ, TONICĂ, DIGESTIVA SI APERITIVĂ
CEĂ MAĬ BUNĂ DIN TÓTE LICORILE

VÉRITABLE LIQUEUR BENEDICTINE Marques déposées en France et à l'Étranger. *Alexandre Legrand aîné*

A se cere todéuna in josulu fiecărei sticle, eticheta patrată purtandu semnătura directorelui generale.

Adeverata licore *Benedictina* se găsesce numaĭ la.

Verĭabila Licoare **Benedictină** se găsește la următoarele persoane ce s'aŭ angajat în scris a nu vinde nicĭ o contrafacere : A. Fialkowsky; G. D. Tănăsescu, frații; Iorgu Constantinescu; D. Marinescu-Bragadiru; N. Ioanid & Cie; Carol Gersabek la Bucureștĭ; Nic. Petrescu & Cie, M. Dimitrescu, Frații Cristescu la Ploeștĭ.

☞ CASELE din Strada ROSETTI, No. 18, suburbia Staicu (Crucea de Piatră), sunt de vênzare din cauză de strămutare la țară. — Prețul modest.

☞ DE VÊNZARE ☜

2 MASINI 2

DE TIPOGRAFIE

Doritorĭ de a le cumpĕra sunt rugați a se adresa la Tipografia Curții Regale, F. Göbl Fiĭ, Pasagiul Român Nr. 12, Bucureștĭ.

MARELE DEPOSIT
DE
TAPETE SI PERVAZURI
H. Hönich
☞ SE V'A MUTA ☜
DELA Sf. DUMITRU ANUL CURENT
IN
PALATUL BAILOR EFORIEI
(Bulevardul Elisaveta-Doamna),

„ANKER"

SOCIETATE DE ASIGUR. ASUPRA VIEȚEI ȘI RENTEI IN VIENA
Concesionată pentru România prin decretul din 1 Ianuarie 1870

In luna August 1887 s'aŭ efectuat 679 polițe pentru fr. 3,647,722.50 iar de la 1 Ianuarire 1887 în total 5577 polițe pentru fr. 32.573.682.50. — In luna August a.c. s'aŭ încasat în prime și depuneri fr. 575,464.42; iar de la 1 Ianuarie 1887 în total fr. 6.659.575.22. — Pagubele plătite în luna August 1887 aŭ fost de fr. 121 268.22, iar de la 1 Ianuarie a. c. în total fr. 1.290.289.32.

Averea societățiĭ la 31 Decembre 1886 peste 42 milioane fr.
„ asociaților „ „ „ „ 42 „ „
împreună peste 84 milioane fr.

Starea asigurărilor la 31 Decembre 1886 era de : 74,419 polițe cu un capital de francĭ 386,740,945. — Până la 1 Ianuarie 1887 s'aŭ plătit de către Societate pentru cazurĭ de moarte și asociațiunĭ (zestre) peste 123 milioane francĭ. — Asiguraților cu parte la câștig li s'a plătit de către Societate pentru anul espirat o dividendă de 25% — Asociațiunea ajunsă la lichidare în anul corent a produs o fructificare de 7 1/8 % dobândă și dobânda la dobândă iar asociațiunile cu capital garantat și cu participare de 85 % parte la câștig, a produs o dividendă de 25 1/8 la % din capitalul asigurat. — Așa dar pentru fie-care mie de francĭ s'a plătit 1000 plus 253.69.

Informațiunĭ se dau voios și oferte se primesc la
Agenția Generală pentru România
— Bucurescĭ, strada Colțeĭ Nr. 24 bis, vis-à-vis de Banca Națională a Romănieĭ, —

Camera de Comerț din Paris
SCOALA INALTELOR STUDII COMERCIALE
108, Boulev. Malesherbes, Paris.
Prospecturile sunt trimise gratis tutulor persoanelor ce vor face cererea Directoruluĭ.

OCAZIUNE?

Se aduce la cunoștința generală că la magazia mea din strada POPA-SOARE Nr. 19 se află de vênzare: **LEMNE DE FOC,** cu vagonul, cu stânjenul și cu kilogramul, cu prețurĭ foarte convenabile. Trimițindu-se cartă poștală se poate expedia lemne, numaĭ spunêndu-se numele, strada și Nr. caseĭ.

Pentru instrucție și educație

Se recomandă cele maĭ escelente educatoare, franceze, engleze, bone, grădinărese pentru copiĭ, intendenți de curți, profesorĭ de muzică și de limbĭ pentru institute. A se adresa la vechiul și renumitul institut de guvernante din Viena al d-neĭ **Antonie Graf,** institutoară examinată, Viena, I. Wollzeile, 3.

FLÓREA BUCHETULUĬ de NUNTĂ

Infrumusețează fața.

Este un liquid lăptos și higienic care după o singură întrebuințare va da feței, umerilor, brațelor și mânilor strălucirea și frumusețea tinereței. Este mult mai preferabil de cât prafurĭ și tóte felurĭ de liquide. El ridică parléla de sóre și petele de roșétă și sterge sbărcriturile.

Se găsesce la toți Friseriĭ, Parfumoriĭ și la Debitanții de Articole de Toaletă. Fabricile și Depositele Principale : 114 & 116 Southampton Row, în Londra ; la Paris și la New York.

Deposit general A. G. Carissy, Bucureștĭ.

Iordache N. Ionescu (restaurant) Strada Covacĭ, No. 8.

De arendat

Moșia Odobeasca din județul Teleorman, calea ferată o traversează. — Doritorĭ să se adreseze în Bucureștĭ, la d. I. Culoglu, Strada Pitaru-Moșu, Nr. 2.

DE ARENDAT

Moșia Trestenicul Tomulești, districtul Vlașca, plasa Marginea. — A se adresa la de colonel Urseanu, la Galați.

SAPON IXORA
Cunoscut pretutindeni superior la tóte cele-l-alte sapóne.
ED. PINAUD
37, Bd de Strasbourg, PARIS

INSTITUTUL MEDICAL

Bucurescĭ, —Strada Vestei, 6.

Secția Medicală

1. Hydrotherapia, 2. Electrizare, 3. Orthopedie, 4. Gimnastică medicală, 5. Inhalații, 6. Masagiu sistematic, 7. Serviciul la domiciliu, 8. Consultații medicale.

Secția Hygienică

1 Baie de abur	2.50
1 Baie de putină cu și fără duș	2.—
1 Duș rece sistematică	1.—
Medicamente	1.—

BAI DE ABUR ȘI DE PUTINA

NOTA 1 Băile de abur sunt deschise in toate zilele de la 7 ore dimineața până la 7 seara.

2. Pentru dame insă, băile de abur odată pe sĕptămână Vinerea la 7 ore dimineața pînă la 1 p, m.

Prețurile la secția medicală conform prospectului.

DIRECȚIUNEA

Compania gazuluĭ aeriform din București

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. Public că posedăm **Catran de calitate bună,** care amestecat cu iepin saŭ praf de Cok convine foarte bine pentru a protegea fondațiunile construcțiilor contra umidității.

Asemenea un strat de catran în stare lichidă, întrebuințat ca vopsea și încălzit puțin, protege cu succes fondațiunile și împrejmuirile de lemn, contra umidității și putrezireĭ.

Prețul catranuluĭ cumpĕrat în cantități micĭ este de **10 banĭ kilogramul,** loco uzina, iar pentru cantități cari trec peste 1.000 kilog. direcția acordă scăzăminte.

Profităm de această ocaziune pentru a înștiința că putem furnisa Cok în provincie cu prețul de **leĭ 57 și 50 banĭ 1.000 kilograme,** I-a calitate încărcat în vagon la gara de Filaret și expediat la adresa destinatoruluĭ.

Direcțiunea.

De închiriat în strada Doamneĭ, Nr. 14, (casele moștenitorilor F. Göbl), **un elegent apartament** în etagiul I, compus din 5 camere, bucătărie, o odaie de servitorĭ și pivniță.

A se adresa la administratorul Carol Göbl în aceeași casă.

INDUSTRIA ROMANA
COGNAC DE VIN
DIN FABRICA
PATESTI (FOCSIANI)
SE AFLA DE VÊNZARE
LA N. I. VASILIU
Bucurescĭ, 60, Str. Plevnei 60, Bucurescĭ.

MARELE MAGAZIN
LA „CAVALERUL DE MODE"

Previne pe Onorab. Public și distinsa sa clientelă că pentru sesonul de Vară a priimit deja din propria sa fabricație un colosal asortiment de **Haine Bărbătești :**
'Pardesiurĭ și Costume, Veston de voyag, Mantile cu Dragon și Costume de Docs Englezesc, Mare colecțiune de Pantaloni 'Nouveauté', Sacourĭ cu Veste de Casemir alb, Mătase, Alpaga, etc. Veste Brosate de Docs și Mătase, Redingote, Jaquete cu Veste de Camgart, Adrien, etc. etc.

CAVALERUL DE MODE
2, Strada Selarĭ, (Colțul Covacĭ), 2.

HOTEL FIESKI
—BUCURESCI—
☞ SITUAT IN CENTRUL ORASIULUI ☜
Nr. 7, STRADA ȘELARI Nr. 7.

Se găsesc apartamente pentru familiĭ cu anul și cu luna cu prețurĭ foarte moderate. Camere de la fr. 1—5 pe zi.
La etagiul al III-lea odăĭ frumoase cu fr. 25 pe lună.

Salon de dans pentru balurĭ, nunți și adunărĭ.

☞ Hârtie maclatură (stricată) se află de vênzare la tipografia Curțeĭ Regale, Pasagiul Român. Nr. 12. ☜

MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE IN ROMANIA valabil dela 19 Iunie / 1 Iulie 1887

1. Bucureșcĭ-Focșanĭ-Roman

STATIUNI	Acc. 1	Persone 21	Persone 27	Plăc. 29	Acc. 9
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.
	nóp.	dim.	dim.	dim.	p. m.
Bucurescĭ	11,00	8,50	7,30	6,30	4,40
Ploeștĭ	12,33	10,46	tr. 61	*)	7,35
Buzĕŭ	2,25	1,02	1,10		6,10
Rîm.-Sărat	3,23		2,25		7,48
Focșanĭ	4,29	tr. 23	3,48		10,10
Mărășeștĭ	5,15	12,00	5,15		a. m.
Bacĕŭ	7,39	2,55	9,35		

2. Roman-Focșanĭ-Bucureșcĭ

STATIUNI	Acc. 2	Pers. 24	Trenurĭ mixte 62	64	66
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.
	séra	p. m.		dim.	
Roman	8,25	12,30		5,45	
Bacĕŭ	9,25	1,55	p. m.	7,50	p. m
Mărășeștĭ	11,22		7,40	12,12	5,05
Focșanĭ	11,54		9,26	12,59	
Rîm.-Sărat	12,49	tr. 22	10,55	2,24	
Buzĕŭ	2,01	1,18		3,46	
Ploeștĭ	3,45	3,39		8,00	10,17

*) Trenurile de plăcere circulă Dumineca și sĕrbătorile determinate.

3. Bucureștĭ-Vêrciorova

STATIUNI	Fulg. C.	Acc. 3	Pers. 25	mixt 43
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.
	p. m.	séra	dim.	p. m.
Bucureștĭ	4 05	7,45	8,15	2,45
Titu	5,07	8,45	9,38	4,07
Goleștĭ			10,57	5,33
Piteștĭ	6,24	10,01	11,23	
Costeștĭ			11,54	
Slatina	8,10	11,50	1,29	
Piatra		12,12	1,58	tr. 67
Craiova	9,33	1,14	3,27	9,00
Severin	12,06	3,53	7,19	1,40
Vêrciorova	12,28	4,15	7,45	2,10

4. Vêrciorova-Bucureștĭ

STATIUNI	Fulg. P.	Acc. 4	Pers. 26	Pers. 68
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.
	p. m.	nóp.	dim.	p. m.
Vêrciorova	3,22	12,51	8,00	3,45
Severin	3,48	1,16	8,40	4,40
Craiova	6,40	3,58	12,33	
Piatra		4,55	1,54	
Slatina	8,05	5,24	2,30	
Costeștĭ		6,39	4,11	tr. 44
Piteștĭ	9,57	7,11	5,13	9,50
Goleștĭ			5,29	10,10
Titu	11,16	8,24	6,50	11,34
Bucureștĭ	12,20	9,25	8,15	12,50

5. Bucureșcĭ-Giurgiŭ.

STATIUNI	Acc. P	Pers. 31	mixt 33
	or.m.	or.m.	or.m.
	dim.	dim.	p. m.
Bucureștĭ	5,40	7,10	5,30
Comana	6,24	8,25	6,45
Giurgiu		9,25	7.45

6. Giurgiu-Bucureșcĭ

STATIUNI	Acc. C	Pers. 32	Mixt 34
	or.m.	or.m.	or.m.
	p. m.	dim.	séra
Giurgiu		10,13	8,34
Comana		11,13	9,31
Bucureștĭ	3 52	12,25	10,40

7. Bucureștĭ-Feteștĭ

STATIUNI	Arăt. tren. Pers. 39	
	or.m.	o m
	dim.	
Bucureștĭ	7,00	
Ciulnița	9,50	
Feteștĭ	11,02	

8. Feteștĭ-Bucureștĭ

STATIUNI	Arăt. tren. Pers. 40	
	or.m.	o.m
	p. m.	
Feteștĭ	4,20	
Ciulnița	5,36	
Bucureștĭ	8,25	

9. Ploeștĭ-Predeal

	séra	dim.	dim.
Ploeștĭ	6,15	9,38	8,19
Câmpina	7.14	10,42	9,20
Sinaia	8 30	11,53	10,31
Predeal	9,10	12,35	11,08

10. Predeal-Ploeștĭ

	dim.	p. m.	séra
Predeal	7.45	4.51	7,05
Sinaia	8,21	5,32	8,11
Câmpina	9,18	6,29	9,09
Ploeștĭ	10,09	7,25	10,00

11. Făurei-Feteștĭ

	p. m
Făurei	1,15
Feteștĭ	3,50

12. Feteștĭ-Făurei

	a. m.
Feteștĭ	11,32
Făurei	2,04

13. Iași-Ungheni

	p. m.	a. m.
Iași	1,20	7,15
Ungheni	2,20	8.30

14. Ungheni-Iași

	p. m.	
Ungheni	2,46	9,03
Iași	4,01	10,..

15. Corabia-Rîmnicu-Vîlcĭ

	a. m.
Corabia	8,40
Caracal	11,13
Piatra	2,10
R.-Vîlceĭ	7,30

16. Rîmnicu-Vîlceĭ-Corabia

	a. m.
R.-Vîlceĭ	7,50
Piatra	2,15
Caracal	4,22
Corabia	6,40

17. Buzĕŭ-Galați

	dim;	p. m.		
Buzĕŭ	2,30	1,02		
Făurei	3,28	2,16	a. m.	nóp.
Brăila	5,03	3,58	6,45	11,30
Barboși	5,40	4.36	7,40	12,15
Galați	6,15	5,10		

18. Galați-Buzĕŭ

	séra	dim.		
Galați	9,40	8,40	p. m.	dim.
Barboși	10,20	9,19	8,30	4,00
Brăila	11.01	10,02	9,15	4,45
Făurei	12.32	11.46		
Buzĕŭ		12,53		

19. Galați-Mărășescĭ

		dim.	nóp.
Galați		7.45	11,40
Barboși	séra	8,30	12,50
Tecucĭ	10,35	11.14	4,05
Mărășeștĭ	11,01	11,45	4.45

20. Mărășescĭ-Galați

	dim.	p. m.	nóp.
Mărășeștĭ	5.25	4,49	11,35
Tecucĭ	5,50	5,45	12,34
Barboși		8,15	3,53
Galați		8,50	4,35

21. Tecucĭ-Vasluĭ

Tecucĭ	6,15	5,50
Bârlad	8,38	8,05
Vasluĭ	10,50	10,..

22. Vasluĭ-Tecucĭ

Vasluĭ	5,35	5,42
Bârlad	8,17	8,25
Tecucĭ	10,15	10,..

23. Titu-Tîrgoviște

	dim.	séra
Titu	10,00	9,00
Tîrgoviște	11,20	10,15

24. Tîrgoviște-Titu

	dim.	p. m.
Tîrgoviște	6,55	5,20
Titu	8,05	6,30

25. Adjud-T.-Ocna

	dim.	p. m.
Adjud	6,10	4,15
T.-Ocna	8,05	6,20

26. T. Ocna-Adjud

	dim.	p. m.
T.-Ocna	9,45	8,20
Adjud	11,35	10,00

27. Bacĕŭ-Piatra-N.

	a. m.	p. m.
Bacĕŭ	7,51	3,09
Piatra N.	10,13	5,32

28. Piatra-N.-Bacĕŭ

	a. m.	p. m.
Piatra N.	10,56	6,25
Bacĕŭ	1,20	8,50

29. Câmpina-Doftana

Câmpina	11.00
Doftana	11,20

30. Doftana-Câmpina

Doftana	5,50
Câmpina	6,08

31. Cern-Constanța

Cernavoda	6,50	9,20
Constanța	8,20	11,..

32. Constanța-Cern.

Constanța	3,00	5,50
Cernavoda	4,37	7,..

33. Ploeștĭ-Slănic

	a. m.
Ploeștĭ	10,45
Plopenĭ	11,39
Slănic	12,40

34. Slănic-Ploeștĭ

	p. m.
Slănic	5,00
Plopenĭ	5,59
Ploeștĭ	6,50

35. Costeștĭ-T.-Măgurele

	p. m.
Costeștĭ	12,25
Roșiorĭ	3,40
T.Măgurele	6,05

36. T.-Măgurele-Costeștĭ

	dim.
T.Măgurele	6,10
Roșiorĭ	8,25
Costeștĭ	11,30

37. Goleștĭ-C.-Lung

	a. m.	p. m.
Goleștĭ	11,00	5,35
Stâlpenĭ	12,20	7,02
C.-Lung	1 30	8,15

38. C.-Lung-Goleștĭ

	dim.	p. m.
C.-Lung	7,15	2,25
Stâlpenĭ	8,30	3,36
Goleștĭ	9,55	4,54

39. Călărași-Slobozia

	a. m.	p. m
Călărași	8,35	4.15
Ciulnița	10,05	5.50
Slobozia	10,45	6.30

40. Slobozia-Călărași

	a. m.	p. m.
Slobozia	8,50	4.30
Ciulnița	10,12	5,55
Călărași	11,15	7,00

Bucurescĭ. — Tipografia Curții Regale, F. Göbl Fiĭ, Pasagiul Român, Nr, 12.

www.dacoromanica.ro